

MI1143

ĐẠI SỐ (nhóm ngành 3)

Phiên bản: 2020.1.0

Mục tiêu: Trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về đại số tuyến tính như ma trận, định thức hệ phương trình, không gian véc tơ, không gian Euclide, ... làm cơ sở để cho việc học tiếp các học phần sau về toán cũng như các môn kỹ thuật khác, từ đó sinh viên có khả năng vận dụng kiến thức của môn học vào việc giải quyết một số mô hình bài toán thực tế.

Nội dung: Logic, Tập hợp, Ánh xạ, Số phức, Ma trận định thức, hệ phương trình; Không gian véc tơ, Ánh xạ tuyến tính, Không gian Euclide.

1. THÔNG TIN CHUNG

Tên học phần:	Đại số
Đơn vị phụ trách:	Viện Toán ứng dụng và Tin học
Mã số học phần:	MI1143
Khối lượng:	4(3-2-0-8) <ul style="list-style-type: none">- Lý thuyết: 45 tiết- Bài tập: 30 tiết- Thí nghiệm: 0 tiết
Học phần tiên quyết:	Không
Học phần song hành:	Không

2. MÔ TẢ HỌC PHẦN

Môn học này nhằm cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về logic và đại số tuyến tính như logic, tập hợp, ánh xạ, số phức, ma trận, định thức hệ phương trình, không gian véc tơ, không gian Euclide,...

Ngoài ra môn học cũng rèn luyện cho sinh viên kỹ năng giải quyết vấn đề bằng tư duy logic chặt chẽ, kỹ năng làm việc độc lập, sự tập trung cùng thái độ làm việc nghiêm túc.

3. MỤC TIÊU VÀ CHUẨN ĐẦU RA CỦA HỌC PHẦN

Sinh viên hoàn thành học phần này có khả năng:

Mục tiêu/CĐR	Mô tả mục tiêu/Chuẩn đầu ra của học phần	CĐR được phân bổ cho HP/ Mức độ (I/T/U)
[1]	[2]	[3]
M1	Nắm vững được các kiến thức cơ bản của logic và đại số tuyến tính	
M1.1	Nắm vững các khái niệm cơ bản của logic và đại số tuyến tính như: mệnh đề, tập hợp, ma trận, hệ phương trình tuyến tính, không gian véc tơ, không gian Euclide, ánh xạ tuyến tính.	I/T
M1.2	Có khả năng vận dụng kiến thức đã học để giải các bài tập liên quan tới nội dung môn học.	T/U
M2	Có thái độ làm việc nghiêm túc cùng kỹ năng cần thiết để làm việc có hiệu quả	
M2.1	Có kỹ năng: phân tích và giải quyết vấn đề bằng tư duy, logic chặt chẽ; làm việc độc lập, tập trung.	T/U
M2.2	Nhận diện một số vấn đề thực tế có thể sử dụng công cụ của đại số tuyến tính để giải quyết.	I/T/U
M2.3	Thái độ làm việc nghiêm túc, chủ động sáng tạo, thích nghi với môi trường làm việc có tính cạnh tranh cao.	I/T

4. TÀI LIỆU HỌC TẬP

Giáo trình

- [1] Nguyễn Đình Trí (chủ biên), Trần Việt Dũng, Trần Xuân Hiền, Nguyễn Xuân Thảo (2015), *Toán học cao cấp tập 1: Đại số và hình học giải tích*, NXB Giáo dục VN.
- [2] Nguyễn Đình Trí, Tạ Văn Đĩnh, Nguyễn Hồ Quỳnh (2006), *Bài tập Toán học cao cấp, tập 1: Đại số và hình học giải tích*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

Tài liệu tham khảo

- [1] Dương Quốc Việt, Nguyễn Cảnh Lương (2015), *Đại số tuyến tính*, NXB Bách Khoa HN.
- [2] Trần Xuân Hiền, Lê Ngọc Lăng, Tống Đình Quỳ, Nguyễn Cảnh Lương (2007), *Phương pháp giải toán cao cấp, Phần đại số*, NXB Đại học kinh tế quốc dân, Hà Nội.
- [3] Nguyễn Tiến Quang, Lê Đình Nam (2016), *Cơ sở đại số tuyến tính*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

5. CÁCH ĐÁNH GIÁ HỌC PHẦN

Điểm thành phần	Phương pháp đánh giá cụ thể	Mô tả	CĐR được đánh giá	Tỷ trọng
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
A1. Điểm quá trình (*)	Đánh giá quá trình			30%
	A1.1. Bài tập trên lớp và bài tập về nhà	Tự luận	M1.1, M1.2, M2.1, M2.2, M2.3	
	A1.2. Kiểm tra giữa kỳ	Thi tự luận		
A2. Điểm cuối kỳ	A2.1. Thi cuối kỳ	Thi tự luận	M1.1, M1.2, M2.1, M2.2, M2.3	70%

* Điểm quá trình sẽ được điều chỉnh bằng cách cộng thêm điểm chuyên cần, điểm tích cực học tập. Điểm chuyên cần và điểm tích cực học tập có giá trị từ -2 đến +2, theo qui định của Viện Toán ứng dụng và Tin học cùng Quy chế Đào tạo đại học hệ chính quy của Trường ĐH Bách khoa Hà Nội.

6. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

Tuần	Nội dung	CĐR học phần	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
1	<ul style="list-style-type: none"> Giới thiệu về môn học <ul style="list-style-type: none"> Thông tin giảng viên Các vấn đề liên quan đến môn học Cách thức dạy, học và hình thức đánh giá. Chương I. Logic, tập hợp, ánh xạ, số phức (9LT+6BT) <ul style="list-style-type: none"> 1.1 Đại cương về logic <ul style="list-style-type: none"> Mệnh đề và trị chân lý Các phép toán mệnh đề: hội, tuyển, phủ định, kéo theo và tương đương Logic vị từ: hàm mệnh đề và phủ định 	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3	Giảng viên: <ul style="list-style-type: none"> Tự giới thiệu. Giới thiệu đề cương môn học. Giải thích cách thức dạy và học cũng như hình thức đánh giá môn học. Giảng bài, trao đổi hỏi đáp với sinh viên trong quá trình giảng bài. Sinh viên: <ul style="list-style-type: none"> Chuẩn bị đọc trước nội dung bài giảng của tuần kế tiếp. Nắm vững các khái niệm cơ bản và vận dụng giải các bài tập phù hợp nội dung và tiến độ 	A1.1 A1.2 A2.1

			môn học.	
2	1.2 Sơ lược về lý thuyết tập hợp - Một số khái niệm cơ bản, các phép toán trên tập hợp - Tích Decartes của hai hay nhiều tập hợp 1.3 Ánh xạ - Định nghĩa, ví dụ - Đơn ánh, toàn ánh, song ánh, tập ánh, tập nghịch ánh - Tích ánh xạ, ánh xạ ngược	M1.1 M1.2 M2.1 M2.2 M2.3	Giảng viên: - Giảng bài, trao đổi hỏi đáp với sinh viên trong quá trình giảng bài. Sinh viên: - Nắm vững các khái niệm cơ bản và vận dụng kiến thức thực hành giải các bài tập môn học cũng như một số bài toán thực tế có mô hình gắn với nội dung môn học.	A1.1 A1.2 A2.1
3	1.4 Số phức - Số phức - Biểu diễn hình học và dạng lượng giác của số phức - Phép toán lũy thừa, khai căn - Giải phương trình đại số trên \mathbb{C} .	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1
4	Chương 2. Ma trận, định thức, hệ phương trình tuyến tính (9LT+6BT) 2.1 Ma trận - Định nghĩa ma trận (MT), các kiểu MT: chữ nhật, vuông, không, tam giác trên, tam giác dưới, chéo, đơn vị, chuyển vị - Các phép toán: cộng MT, nhân một số với MT, nhân MT với MT, ví dụ thực tế. 2.2 Định thức của ma trận vuông - Định thức cấp 1, cấp 2, cấp 3, định thức cấp n (định nghĩa qua cấp n-1) - Các tính chất cơ bản của định thức, định thức của tích hai MT (không chứng minh) - Tính định thức bằng phương pháp biến đổi sơ cấp	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1
5	2.3 Hạng ma trận, ma trận nghịch đảo - Hạng MT, hạng của MT bậc thang - Tính hạng MT bằng phương pháp biến đổi sơ cấp - MT nghịch đảo, tính chất, điều kiện	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1

	khả đảo - MT nghịch đảo - Tìm MT nghịch đảo bằng phần phụ đại số và bằng biến đổi sơ cấp			
6	2.4 Hệ phương trình tuyến tính - Khái niệm về hệ phương trình tuyến tính, nghiệm, hệ thuần nhất, không thuần nhất, dạng MT - Hệ Cramer, định lý tồn tại duy nhất nghiệm, công thức nghiệm (chứng minh sự tồn tại duy nhất nghiệm và dạng MT) - Nghiệm của hệ thuần nhất - Hệ phương trình tuyến tính tổng quát, định lý Cronecker – Capelli, phương pháp Gauss giải hệ phương trình	M1.1 M1.2 M2.1 M2.2 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1
7	Chương 3. Không gian vectơ trên \mathbb{R} (9LT+6BT) 3.1 Khái niệm không gian vectơ - Định nghĩa, ví dụ - Những tính chất cơ bản 3.2 Không gian vectơ con - Định nghĩa, tiêu chuẩn nhận biết, ví dụ: không gian nghiệm của hệ phương trình thuần nhất - Không gian con sinh bởi hệ vectơ	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1
8	3.3 Cơ sở và tọa độ trong không gian vectơ hữu hạn chiều - Hệ độc lập tuyến tính, phụ thuộc tuyến tính, hệ sinh, cơ sở, số chiều của không gian vectơ, định lý bổ sung vào một hệ độc lập tuyến tính trong không gian vectơ hữu hạn chiều để được cơ sở	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A1.2 A2.1
9	- Tọa độ của vectơ đối với một cơ sở, công thức đổi tọa độ khi đổi cơ sở - Hạng của hệ vectơ, cách tính hạng khi biết tọa độ của chúng, số chiều của không gian con sinh bởi hệ vectơ	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1
10	Chương 4. Ánh xạ tuyến tính (9LT +6BT) 4.1 Khái niệm ánh xạ tuyến tính - Định nghĩa, ví dụ, các phép toán	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1

	- Khái niệm hạt nhân, ảnh, đơn cấu, toàn cấu, đẳng cấu			
11	4.2 Ma trận của ánh xạ tuyến tính - MT của ánh xạ tuyến tính $f: E \rightarrow F$ đối với cặp cơ sở của E, F tương ứng - MT của phép biến đổi tuyến tính đối với một cơ sở. Quan hệ của hai MT của cùng một phép biến đổi tuyến tính đối với hai cơ sở - MT đồng dạng	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1
12	4.3 Trị riêng và vectơ riêng - Trị riêng và vectơ riêng của toán tử tuyến tính (biến đổi tuyến tính), ví dụ. Cách tìm trị riêng và vectơ riêng trong không gian n chiều, dẫn đến định nghĩa trị riêng và vectơ riêng của MT - Chéo hoá MT: điều kiện cần và đủ để MT chéo tìm được, tìm MT làm chéo hoá và kết quả của chéo hoá (không chứng minh)	M1.1 M1.2 M2.1 M2.2 M2.3		A1.1 A2.1
13	Chương 5. Không gian Euclide R^n (9LT+6BT) 5.1 Không gian Euclide - Tích vô hướng, không gian có tích vô hướng, độ dài vectơ, sự vuông góc, góc giữa hai vectơ, bất đẳng thức Cauchy – Schwarz - Không gian Euclide, cơ sở trực giao, cơ sở trực chuẩn, biểu diễn tích vô hướng qua tọa độ trực chuẩn	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1
14	- Thuật toán Gram-Schmidt, phép chiếu trực giao - MT trực giao (MT chuyển từ cơ sở trực chuẩn sang cơ sở trực chuẩn là MT trực giao) - Chéo hoá trực giao, điều kiện chéo hoá trực giao được, quy trình chéo hoá trực giao MT đối xứng	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1
15	5.2 Dạng toàn phương - Dạng toàn phương, biểu thức tọa độ - Phương pháp chéo hoá trực giao	M1.1 M1.2 M2.1 M2.3		A1.1 A2.1

	Tổng kết			
--	-----------------	--	--	--

7. QUY ĐỊNH CỦA HỌC PHẦN
(Các quy định của học phần nếu có)

8. NGÀY PHÊ DUYỆT: 15/7/2020

Viện Toán ứng dụng và Tin học

VIỆN TRƯỞNG
VIỆN TOÁN ỨNG DỤNG & TIN HỌC
TS. Lê Quang Thủy

BÀI TẬP THAM KHẢO

HỆ ĐÀO TẠO: CHÍNH QUY

HỌC PHẦN: ĐẠI SỐ - MÃ HỌC PHẦN: MI1143

1) Kiểm tra giữa kỳ hệ số 0.3: Tự luận, 60 phút.

Nội dung kiểm tra: Chương 1, chương 2.

2) Thi cuối kỳ hệ số 0.7: Tự luận, 90 phút.

CHƯƠNG I.

TẬP HỢP – LOGIC – ÁNH XẠ - SỐ PHỨC

Bài 1. Lập bảng giá trị chân lý của các biểu thức mệnh đề sau

a) $[A \wedge (B \vee C)] \rightarrow C$

b) $[\bar{A} \wedge (B \vee C)] \wedge B$

Bài 2. (CK 20152) Cho p, q là các mệnh đề. Hai mệnh đề $(p \rightarrow q) \rightarrow q$ và $p \vee q$ có tương đương logic không? Vì sao?

Bài 3. Chứng minh rằng:

a) $A \leftrightarrow B$ và $(A \wedge B) \vee (\bar{A} \wedge \bar{B})$ là tương đương logic.

b) $(A \rightarrow B) \rightarrow C$ và $A \rightarrow (B \rightarrow C)$ không tương đương logic.

Bài 4 (GK 20171). Cho các mệnh đề A, B và C thỏa mãn $(A \wedge C) \rightarrow (B \wedge C)$ và $(A \vee C) \rightarrow (B \vee C)$ là các mệnh đề đúng. Chứng minh rằng $A \rightarrow B$ là mệnh đề đúng.

Bài 5. Cho biết mệnh đề “Nếu 2020 là số lẻ thì nó chia hết cho 3” là đúng hay sai? Vì sao?

Bài 6. Giả sử $f(x), g(x)$ là các hàm số xác định trên \mathbb{R} . Kí hiệu $A = \{x \in \mathbb{R} | f(x) = 0\}$, $B = \{x \in \mathbb{R} | g(x) = 0\}$.

Biểu diễn tập nghiệm phương trình sau qua A, B :

a) $f(x)g(x) = 0$

b) $[f(x)]^2 + [g(x)]^2 = 0$

Bài 7 (GK20141). Cho các tập hợp $A = [3; 6), B = (1; 5), C = [2; 4]$. Xác định tập hợp $(A \cap B) \setminus C$.

Bài 8 (CK 20151). Cho các tập hợp A, B, C . Chứng minh

$$[(A \cup B) \setminus C] \subset [(A \setminus B) \cup (B \setminus C)].$$

Bài 9 (CK 20142). Cho các tập hợp A, B, C, D bất kỳ. Chứng minh: $[(A \cup B) \setminus (C \cup D)] \subset [(A \setminus C) \cup (B \setminus D)]$.
Đưa ra ví dụ để cho thấy hai vế của bao hàm tập hợp trên có thể không bằng nhau.

Bài 10. Cho A, B, C, D là các tập hợp bất kỳ, chứng minh:

- a) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus (A \cap C)$.
b) $A \cup (B \setminus A) = A \cup B$.
c) $(A \setminus B) \cap (C \setminus D) = (A \cap C) \setminus (B \cup D)$ (GK20151)

Bài 11. Cho hai ánh xạ

$$f: \mathbb{R} \setminus \{0\} \rightarrow \mathbb{R}$$

$$x \mapsto \frac{1}{x}$$

$$g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$$

$$x \mapsto \frac{2x}{1+x^2}$$

- a) Ánh xạ nào là đơn ánh, toàn ánh. Tìm $g(\mathbb{R})$.
b) Xác định ánh xạ $h = g \circ f$.

Bài 12. Chứng minh các tính chất của ảnh và nghịch ảnh của ánh xạ $f: X \rightarrow Y$

- a) $f(A \cup B) = f(A) \cup f(B); A, B \subset X$.
b) $f(A \cap B) \subset f(A) \cap f(B); A, B \subset X$.
c) $f^{-1}(A \cup B) = f^{-1}(A) \cup f^{-1}(B); A, B \subset Y$
d) $f^{-1}(A \cap B) = f^{-1}(A) \cap f^{-1}(B); A, B \subset Y$
e) $f^{-1}(A \setminus B) = f^{-1}(A) \setminus f^{-1}(B); A, B \subset Y$

Bài 13. Cho ánh xạ $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ xác định bởi $f(x) = x^2 + 4x - 5, \forall x \in \mathbb{R}$, và $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -3 \leq x \leq 3\}$.
Xác định các tập hợp $f(A), f^{-1}(A)$.

Bài 14 (CK 20161). Cho ánh xạ $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, f(x, y) = (x + y, x - y)$ và tập

$$A = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 = 9\}.$$

Xác định các tập hợp $f(A)$ và $f^{-1}(A)$.
Bài 15 (GK 20171). Cho ánh xạ $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, xác định bởi $f(x, y) = (x^2 - y; x + y)$. Ánh xạ f có là đơn ánh, toàn ánh không? Vì sao?

Bài 16. Viết các số phức sau dưới dạng chính tắc:

a) $(1 + i\sqrt{3})^9$

b) $\frac{(1+i)^{21}}{(1-i)^{13}}$

c) $(2 + i\sqrt{12})^5 (\sqrt{3} - i)^{11}$.

Bài 17. Tìm các căn bậc 8 của số phức $z = 1 - i\sqrt{3}$.

Bài 18. Tìm nghiệm phức của phương trình sau:

a) $z^2 + z + 1 = 0$

b) $z^2 + 2iz - 5 = 0$

c) $z^4 - 3iz^2 + 4 = 0$

d) $z^6 - 7z^3 - 8 = 0$

e) $\overline{z^7} = \frac{1024}{z^3}$

f) $z^8(\sqrt{3} + i) = 1 - i$

g) $iz^2 - (1 + 8i)z + 7 + 17i = 0$ (GK20171)

Bài 19 (GK 20141). Cho $\epsilon_1, \epsilon_2, \dots, \epsilon_{2014}$ là các căn bậc 2014 phân biệt của 1. Tính $A = \sum_{i=1}^{2014} \epsilon_i^2$.

Bài 20 (CK 20161). Cho ánh xạ $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = iz^2 + (4 - i)z - 9i$, với i là đơn vị ảo. Xác định $f^{-1}(\{7\})$.

Bài 21 (GK 20171). Cho z_1, z_2 là hai nghiệm phức của phương trình $z^2 - z + ai = 0$, với a là một số thực và i là đơn vị ảo. Tìm a biết $|z_1^2 - z_2^2| = 1$.

CHƯƠNG II.

MA TRẬN – ĐỊNH THỨC – HỆ PHƯƠNG TRÌNH

Bài 1. Cho các ma trận $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 & 2 \\ 2 & 1 & -1 \\ 0 & 3 & -2 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ -2 & 3 & 0 \\ 1 & 2 & 4 \end{bmatrix}$, $C = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 2 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$.

Trong các phép toán sau, phép toán nào thực hiện được. Nếu phép toán nào thực hiện được, hãy tính kết quả của phép toán đó: AB ; AC ; CA ; $A+B$; $B-C$; $(AB)C$; $A(BC)$; $(A^T + 3B)C$.

Bài 2. Cho ma trận $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 2 & -4 & 1 \\ 3 & -5 & 3 \end{bmatrix}$ và đa thức $f(x) = 3x^2 - 2x + 5$. Tính $f(A)$.

Bài 3. Tìm tất cả các ma trận vuông cấp 2 thỏa mãn: a) $X^2 = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$ b) $X^2 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

Bài 4. a) Chứng minh rằng ma trận $A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$ thỏa mãn phương trình sau: $x^2 - (a+d)x + ad - bc = 0$.

b) Chứng minh với A là ma trận vuông cấp 2 thì $A^k = 0, (k > 2) \Leftrightarrow A^2 = 0$.

Bài 5. Không khai triển định thức mà dùng các tính chất của định thức để chứng minh:

a) $\begin{vmatrix} a_1 + b_1x & a_1 - b_1x & c_1 \\ a_2 + b_2x & a_2 - b_2x & c_2 \\ a_3 + b_3x & a_3 - b_3x & c_3 \end{vmatrix} = -2x \begin{vmatrix} a_1 & b_1 & c_1 \\ a_2 & b_2 & c_2 \\ a_3 & b_3 & c_3 \end{vmatrix}$ b) $\begin{vmatrix} 1 & a & bc \\ 1 & b & ac \\ 1 & c & ab \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & a & a^2 \\ 1 & b & b^2 \\ 1 & c & c^2 \end{vmatrix}$.

Bài 6. Tính các định thức sau:

a) $A = \begin{vmatrix} 1 & 3 & 5 & -1 \\ 2 & -1 & -1 & 4 \\ 5 & 1 & -1 & 7 \\ 7 & 7 & 9 & 1 \end{vmatrix}$ b) $B = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2-x^2 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 1 & 5 \\ 2 & 3 & 1 & 9-x^2 \end{vmatrix}$

Bài 7. a) Chứng minh nếu A là ma trận phản xứng cấp n lẻ thì $\det(A) = 0$.

b) Cho A là ma trận vuông cấp 2019. Chứng minh $\det(A - A^T) = 0$.

Bài 8. Tìm hạng của các ma trận sau:

a) $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 5 & -1 \\ 2 & -1 & -1 & 4 \\ 5 & 1 & -1 & 7 \\ 7 & 7 & 9 & 1 \end{bmatrix}$ b) $B = \begin{bmatrix} 4 & 3 & -5 & 2 & 3 \\ 8 & 6 & -7 & 4 & 2 \\ 4 & 3 & -8 & 2 & 7 \\ 4 & 3 & 1 & 2 & -5 \\ 8 & 6 & -1 & 4 & -6 \end{bmatrix}$

Bài 9 (GK20141). Tìm m để hạng của ma trận $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 4 & m \end{bmatrix}$ bằng 2.

Bài 10. Tìm ma trận nghịch đảo của các ma trận sau:

a) $A = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 5 & 7 \end{bmatrix}$

b) $B = \begin{bmatrix} 3 & -4 & 5 \\ 2 & -3 & 1 \\ 3 & -5 & 1 \end{bmatrix}$

c) $C = \begin{bmatrix} 1 & -a & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -a & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -a \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$.

Bài 11 (GK 20151). Tìm a để ma trận $A = \begin{bmatrix} a+1 & -1 & a \\ 3 & a+1 & 3 \\ a-1 & 0 & a-1 \end{bmatrix}$ khả nghịch.

Bài 12. Chứng minh rằng ma trận A vuông cấp n thỏa mãn $a_k A^k + a_{k-1} A^{k-1} + \dots + a_1 A + a_0 E = 0$, ($a_0 \neq 0$) thì A là ma trận khả nghịch.

Bài 13 (CK 20152). Cho $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ và E là ma trận đơn vị cấp 2.

a) Tính $F = A^2 - 3A$.

b) Tìm ma trận X thỏa mãn $(A^2 + 5E)X = B^T(3A - A^2)$.

Bài 14. Cho $A = \begin{bmatrix} -1 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 1 & -1 \end{bmatrix}$; $B = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$; $C = \begin{bmatrix} 2 & 12 & 10 \\ 6 & 16 & 7 \end{bmatrix}$. Tìm ma trận X thỏa mãn $AX + B = C^T$.

Bài 15. Giải hệ phương trình sau:

a) $\begin{cases} 3x_1 - 5x_2 + 2x_3 + 4x_4 = 2 \\ 7x_1 - 4x_2 + x_3 + 3x_4 = 5 \\ 5x_1 + 7x_2 - 4x_3 - 6x_4 = 3 \end{cases}$

b) $\begin{cases} 3x_1 - x_2 + 3x_3 = 1 \\ -4x_1 + 2x_2 + x_3 = 3 \\ -2x_1 + x_2 + 4x_3 = 4 \\ 10x_1 - 5x_2 - 6x_3 = -10 \end{cases}$

c) $\begin{cases} 2x_1 + 3x_2 + 4x_3 = 1 \\ 3x_1 - x_2 + x_3 = 2 \\ 5x_1 + 2x_2 + 5x_3 = 3 \\ x_1 - 4x_2 - 3x_3 = 1 \end{cases}$

Bài 16. Giải hệ phương trình sau bằng phương pháp Gauss:

a) $\begin{cases} x + 2y - z + 3t = 12 \\ 2x + 5y - z + 11t = 49 \\ 3x + 6y - 4z + 13t = 49 \\ x + 2y - 2z + 9t = 33 \end{cases}$

(GK 20171)

b) $\begin{cases} x + 2y + 3z + 4t = -4 \\ 3x + 7y + 10z + 11t = -11 \\ x + 2y + 4z + 2t = -3 \\ x + 2y + 2z + 7t = -6 \end{cases}$

(GK20151)

Bài 17 (GK 20171). Tìm a để hệ $\begin{cases} (a+5)x + 3y + (2a+1)z = 0 \\ ax + (a-1)y + 4z = 0 \\ (a+5)x + (a+2)y + 5z = 0 \end{cases}$ có nghiệm không tầm thường.

Bài 18 (CK 20172). Tìm m để hệ phương trình $\begin{cases} mx_1 + 2x_2 - x_3 = 3 \\ x_1 + mx_2 + 2x_3 = 4 \\ 2x_1 + 3x_2 + x_3 = -m \end{cases}$ có nghiệm duy nhất.

Bài 19. Cho hệ phương trình

$$\begin{cases} x_1 + 2x_2 - x_3 + mx_4 = 4 \\ -x_1 - x_2 + 3x_3 + 2x_4 = k \\ 2x_1 - x_2 - 3x_3 + (m-1)x_4 = 3 \\ x_1 + x_2 + x_3 + 2mx_4 = 5 \end{cases}$$

- Giải hệ phương trình khi $m = 2, k = 5$.
- Tìm điều kiện để hệ có nghiệm duy nhất.
- Tìm điều kiện để hệ phương trình có vô số nghiệm.

CHƯƠNG III. KHÔNG GIAN VÉC TƠ

Một vài ký hiệu sử dụng trong Chương III:

Không gian $\mathbb{R}^n = \{(x_1, x_2, \dots, x_n) \mid x_i \in \mathbb{R}, \forall i = \overline{1, n}\}$

Không gian đa thức có bậc không vượt quá n : $P_n[x] = \{a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n \mid a_i \in \mathbb{R}, \forall i = \overline{0, n}\}$

$M_{m \times n}$ là tập các ma trận kích thước $m \times n$. Đặc biệt M_n là tập các ma trận vuông cấp n .

Cơ sở chính tắc của không gian \mathbb{R}^n là: $E = \{e_1, e_2, \dots, e_n\}$, ở đó

$$e_1 = (1; 0; \dots; 0), e_2 = (0; 1; 0; \dots; 0), \dots, e_i = (0; \dots; 1; \dots; 0), e_n = (0; \dots; 0; 1), \forall i = \overline{1, n}$$

Cơ sở chính tắc của không gian $P_n[x]$ là: $E = \{e_1; e_2; \dots; e_{n+1}\}$ với $e_1 = 1; e_2 = x; \dots; e_{n+1} = x^n$

Bài 1. Chứng minh các tập hợp con của các không gian véc tơ (KGVT) quen thuộc sau là các không gian véc tơ con của chúng:

- Tập $E = \{(x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3 \mid 2x_1 - 5x_2 + 3x_3 = 0\}$ trong không gian véc tơ \mathbb{R}^3 .
- Tập các đa thức có hệ số bậc nhất bằng 0 (hệ số của x) của không gian véc tơ $P_n[x]$.
- Tập các ma trận tam giác trên của không gian véc tơ M_n .
- Tập các ma trận đối xứng của không gian véc tơ M_n .
- Tập các ma trận phản xứng của không gian véc tơ M_n .

Bài 2. Cho V_1, V_2 là hai không gian véc tơ con của KGVT V . Chứng minh:

- $V_1 \cap V_2$ là KGVT con của V .
- $V_1 + V_2 := \{u_1 + u_2 \mid u_1 \in V_1, u_2 \in V_2\}$ là KGVT con của V .

Bài 3. Cho V_1, V_2 là hai không gian véc tơ con của KGVT V . Ta nói V_1, V_2 là bù nhau nếu

$V_1 + V_2 = V, V_1 \cap V_2 = \{0\}$. Chứng minh rằng V_1, V_2 bù nhau khi và chỉ khi mọi véc tơ u của V có biểu diễn duy nhất dưới dạng $u = u_1 + u_2$, với $u_1 \in V_1, u_2 \in V_2$.

Bài 4. Trong \mathbb{R}^3 xét xem các hệ véc tơ sau độc lập tuyến tính hay phụ thuộc tuyến tính:

- $v_1 = (4; -2; 6), v_2 = (-6; 3; -9)$.

$$b) \quad v_1 = (2; 3; -1), v_2 = (3; -1; 5), v_3 = (-1; 3; -4).$$

$$c) \quad v_1 = (1; 2; 3), v_2 = (3; 6; 7), v_3 = (-3; 1; 3), v_4 = (0; 4; 2).$$

Bài 5. Trong không gian $P_2[x]$, xét xem hệ véc tơ $B = \{u_1 = 1 + 2x, u_2 = 3x - x^2, u_3 = 2 - x + x^2\}$ độc lập tuyến tính hay phụ thuộc tuyến tính.

Bài 6. Trong \mathbb{R}^3 , chứng minh $v_1 = (1; 1; 1), v_2 = (1; 1; 2), v_3 = (1; 2; 3)$ lập thành một cơ sở. Xác định ma trận chuyển từ cơ sở chính tắc sang cơ sở trên và tìm tọa độ của $x = (6; 9; 14)$ đối với cơ sở trên theo hai cách trực tiếp và dùng công thức đổi tọa độ.

Bài 7. Trong các trường hợp sau, chứng minh $B = \{v_1, v_2, v_3\}$ là một cơ sở của \mathbb{R}^3 và tìm $[v]_B$ biết rằng:

$$a) \quad v_1 = (2; 1; 1), v_2 = (6; 2; 0), v_3 = (7; 0; 7), v = (15; 3; 1).$$

$$b) \quad v_1 = (0; 1; 1), v_2 = (2; 3; 0), v_3 = (1; 0; 1), v = (2; 3; 0).$$

Bài 8. Trong $P_3[x]$ cho các véc tơ $v_1 = 1, v_2 = 1 + x, v_3 = x + x^2, v_4 = x^2 + x^3$.

a) Chứng minh $B = \{v_1, v_2, v_3, v_4\}$ là một cơ sở của $P_3[x]$.

b) Tìm tọa độ của véc tơ $v = 2 + 3x - x^2 + 2x^3$ đối với cơ sở trên.

c) Tìm tọa độ của véc tơ $v = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3$ đối với cơ sở trên.

Bài 9. Tìm cơ sở và số chiều của không gian con sinh bởi hệ véc tơ sau:

$$a) \quad v_1 = (2; 1; 3; 4), v_2 = (1; 2; 0; 1), v_3 = (-1; 1; -3; 0) \text{ trong } \mathbb{R}^4.$$

$$b) \quad v_1 = (2; 0; 1; 3; -1), v_2 = (1; 1; 0; -1; 1), v_3 = (0; -2; 1; 5; -3), v_4 = (1; -3; 2; 9; -5) \text{ trong } \mathbb{R}^5.$$

Bài 10. Cho KGVTV $P_3[x]$ và hệ véc tơ $v_1 = 1 + x^2 + x^3, v_2 = x - x^2 + 2x^3, v_3 = 2 + x + 3x^3,$

$$v_4 = -1 + x - x^2 + 2x^3.$$

a) Tìm hạng của hệ véc tơ.

b) Tìm một cơ sở của không gian $\text{span}\{v_1, v_2, v_3, v_4\}$

Bài 11 (CK 20151). Trong \mathbb{R}^4 , cho các véc tơ $u_1 = (1; 3; -2; 1), u_2 = (-2; 3; 1; 1), u_3 = (2; 1; 0; 1), u = (1; -1; -3; m)$. Tìm m để $u \in \text{Span}\{u_1, u_2, u_3\}$.

Bài 12. Tìm cơ sở và số chiều của không gian nghiệm của hệ phương trình thuần nhất sau:

$$a) \begin{cases} x_1 - x_2 + 2x_3 + 2x_4 - x_5 = 0 \\ x_1 - 2x_2 + 3x_3 - x_4 + 5x_5 = 0 \\ 2x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + 3x_5 = 0 \\ 3x_1 - x_2 - 2x_3 - x_4 + x_5 = 0 \end{cases} \quad b) \begin{cases} 2x_1 - x_2 + 3x_3 - 2x_4 + 4x_5 = 0 \\ 4x_1 - 2x_2 + 5x_3 + x_4 + 7x_5 = 0 \\ 2x_1 - x_2 + x_3 + 8x_4 + 2x_5 = 0 \end{cases}$$

Bài 13. Cho $\{v_1, v_2, \dots, v_m\}$ là hệ sinh của W_1 , $\{u_1, u_2, \dots, u_n\}$ là hệ sinh của W_2 , với W_1, W_2 là các không gian con của KGVTV. Chứng minh $\{v_1, \dots, v_m, u_1, u_2, \dots, u_n\}$ là hệ sinh của $W_1 + W_2$.

Bài 14. Trong \mathbb{R}^4 cho các véc tơ: $v_1 = (1; 0; 1; 0), v_2 = (0; 1; -1; 1), v_3 = (1; 1; 1; 2), v_4 = (0; 0; 1; 1)$. Đặt $W_1 = \text{span}\{v_1, v_2\}, W_2 = \text{span}\{v_3, v_4\}$. Tìm cơ sở và số chiều của các KGVTV $W_1 + W_2, W_1 \cap W_2$.

Bài 15. Cho U, V là các không gian con hữu hạn chiều của không gian véc tơ W .
Chứng minh $\dim(U + V) = \dim(U) + \dim(V) - \dim(U \cap V)$.

CHƯƠNG IV.

ÁNH XẠ TUYẾN TÍNH

Bài 1. Cho ánh xạ $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ xác định bởi công thức $f(x_1, x_2, x_3) = (3x_1 + x_2 - x_3, 2x_1 + x_3)$.

- Chứng minh f là ánh xạ tuyến tính.
- Tìm ma trận của f đối với cặp cơ sở chính tắc.
- Tìm một cơ sở của $\ker f$.

Bài 2. Cho ánh xạ $f: P_2[x] \rightarrow P_4[x]$ xác định như sau: $f(p) = p + x^2p, \forall p \in P_2[x]$

- Chứng minh f là ánh xạ tuyến tính.
- Tìm ma trận của f đối với cặp cơ sở chính tắc $E_1 = \{1, x, x^2\}$ của $P_2[x]$ và $E_2 = \{1, x, x^2, x^3, x^4\}$ của $P_4[x]$.
- Tìm ma trận của f đối với cặp cơ sở $E_1' = \{1+x, 2x, 1+x^2\}$ của $P_2[x]$ và $E_2 = \{1, x, x^2, x^3, x^4\}$ của $P_4[x]$.

Bài 3 (CK 20151). Cho ánh xạ tuyến tính $f: P_2[x] \rightarrow P_2[x]$ thỏa mãn:

$$f(1-x^2) = -3+3x-6x^2, f(3x+2x^2) = 17+x+16x^2, f(2+6x+3x^2) = 32+7x+25x^2.$$

- Tìm ma trận của f đối với cơ sở chính tắc của $P_2[x]$. Tính $f(1+x^2)$.
- Xác định m để véc tơ $v = 1+x+mx^2$ thuộc $\text{Im} f$.

Bài 4. Cho $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & -1 \\ 2 & 0 & 5 \\ 6 & -2 & 4 \end{bmatrix}$ là ma trận của toán tử tuyến tính $f: P_2[x] \rightarrow P_2[x]$ đối với cơ sở $B = \{v_1, v_2, v_3\}$

trong đó: $v_1 = 3x+3x^2, v_2 = -1+3x+2x^2, v_3 = 3+7x+2x^2$.

- Tìm $f(v_1), f(v_2), f(v_3)$.
- Tìm $f(1+x^2)$.

Bài 5. Cho ánh xạ $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ xác định bởi $f(x_1, x_2, x_3) = (x_1+x_2-x_3, x_1-x_2+x_3, -x_1+x_2+x_3)$. Tìm ma trận của f đối với cơ sở $B = \{v_1 = (1; 0; 0), v_2 = (1; 1; 0), v_3 = (1; 1; 1)\}$.

Bài 6. Cho toán tử tuyến tính trên $P_2[x]$ xác định bởi:

$$f(1+2x) = -19+12x+2x^2; f(2+x) = -14+9x+x^2; f(x^2) = 4-2x-2x^2$$

Tìm ma trận của f đối với cơ sở chính tắc của $P_2[x]$ và tìm $\text{rank}(f)$.

Bài 7 (CK 20151). Cho ánh xạ tuyến tính $f: P_2[x] \rightarrow P_2[x]$ thỏa mãn:

$$f(1-x^2) = -3+3x-6x^2, f(3x+2x^2) = 17+x+16x^2, f(2+6x+3x^2) = 32+7x+25x^2.$$

- Tìm ma trận của f đối với cơ sở chính tắc của $P_2[x]$. Tính $f(1+x^2)$.
- Xác định m để véc tơ $v = 1+x+mx^2$ thuộc $\text{Im} f$.

Bài 8. Cho V, V' là 2 KGVTV n chiều và $f: V \rightarrow V'$ là ánh xạ tuyến tính. Chứng minh các khẳng định sau tương đương:

- a) f là đơn ánh. b) f là toàn ánh. c) f là song ánh.

Bài 9 (CK 20141). Cho toán tử tuyến tính trên \mathbb{R}^3 xác định bởi $f(x_1; x_2; x_3) = (x_1 - 2x_2 + x_3; x_1 + x_2 - x_3; mx_1 - x_2 + x_3)$, với m là tham số. Xác định ma trận của f đối với cơ sở chính tắc của \mathbb{R}^3 và tìm m để f là một toàn ánh.

Bài 10. Tìm các giá trị riêng và cơ sở không gian riêng của các ma trận:

a) $A = \begin{bmatrix} 3 & 0 \\ 8 & -1 \end{bmatrix}$ b) $B = \begin{bmatrix} 10 & -9 \\ 4 & -2 \end{bmatrix}$ c) $C = \begin{bmatrix} 2 & -1 & 0 \\ 5 & -3 & 3 \\ -1 & 0 & -2 \end{bmatrix}$ d) $D = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ -4 & 4 & 0 \\ -2 & 1 & 2 \end{bmatrix}$ e) $E = \begin{bmatrix} 4 & -5 & 2 \\ 5 & -7 & 3 \\ 6 & -9 & 4 \end{bmatrix}$

Bài 11. Cho biến đổi tuyến tính $f: P_2[x] \rightarrow P_2[x]$ được xác định

$$f(a_0 + a_1x + a_2x^2) = (5a_0 + 6a_1 + 2a_2) - (a_1 + 8a_2)x + (a_0 - 2a_2)x^2.$$

- a) Tìm các trị riêng của f .
b) Tìm các véc tơ riêng ứng với các trị riêng tìm được.

Bài 12. Tìm ma trận P làm chéo hóa A và xác định $P^{-1}AP$, với:

a) $A = \begin{bmatrix} -14 & 12 \\ -20 & 17 \end{bmatrix}$ b) $B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 6 & -1 \end{bmatrix}$ c) $C = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ d) $D = \begin{bmatrix} 2 & 1 & -2 \\ 0 & 3 & 1 \\ 0 & 0 & 3 \end{bmatrix}.$

Vận dụng tính A^n .

Bài 13. Ma trận A có đồng dạng với ma trận chéo không? Nếu có, tìm ma trận chéo đó:

a) $A = \begin{bmatrix} -1 & 4 & -2 \\ -3 & 4 & 0 \\ -3 & 1 & 3 \end{bmatrix}$ b) $B = \begin{bmatrix} 5 & 0 & 0 \\ 1 & 5 & 0 \\ 0 & 1 & 5 \end{bmatrix}$ c) $C = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 3 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$

Bài 14. Tìm cơ sở của \mathbb{R}^3 để ma trận của $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ có dạng chéo trong đó

- a) $f(x_1, x_2, x_3) = (2x_1 + x_2 + x_3, x_1 + 2x_2 + x_3, x_1 + x_2 + 2x_3).$
b) $f(x_1, x_2, x_3) = (2x_1 - x_2 - x_3, x_1 - x_2, -x_1 + x_2 + 2x_3)$

Bài 15 (CK 20172). Cho toán tử tuyến tính trên \mathbb{R}^3 xác định bởi

$$f(1; 2; -1) = (4; -2; -6), f(1; 1; 2) = (5; 5; 0), f(1; 0; 0) = (1; 2; 1)$$

- a) Tìm m để $u = (6; -3; m) \in \text{Im}(f)$.
b) Tìm các giá trị riêng và véc tơ riêng của f .

Bài 16 (CK 20161). Cho ánh xạ tuyến tính $f: P_2[x] \rightarrow P_2[x]$ có ma trận $A = \begin{bmatrix} -3 & 1 & 2 \\ 6 & 0 & -3 \\ -10 & 2 & 6 \end{bmatrix}$ đối với cơ sở chính tắc $\{1, x, x^2\}$ của $P_2[x]$.

- a) Tính $f(1 + x + x^2)$. Tìm m để $v = 1 - x + mx^2$ thuộc $\text{Ker} f$.

b) Tìm một cơ sở của $P_2[x]$ để ma trận của f đối với cơ sở đó có dạng chéo.

Bài 17*. Cho A là ma trận kích thước $m \times n$, B là ma trận kích thước $n \times p$. Chứng minh

$$\text{rank}(AB) \leq \min \{ \text{rank}(A), \text{rank}(B) \}, \text{ với } \text{rank}(A) = \text{hạng của ma trận } A.$$

CHƯƠNG V.

KHÔNG GIAN EUCLIDE

Bài 1. Giả sử V là KGVN n chiều với cơ sở $B = \{e_1, e_2, \dots, e_n\}$. Với u, v là các véc tơ của V ta có

$$u = a_1 e_1 + a_2 e_2 + \dots + a_n e_n; v = b_1 e_1 + b_2 e_2 + \dots + b_n e_n. \text{ Đặt } \langle u, v \rangle = a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n$$

a) Chứng minh $\langle u, v \rangle$ là một tích vô hướng trên V .

b) Áp dụng cho trường hợp $V = \mathbb{R}^3$, với $e_1 = (1; 0; 1), e_2 = (1; 1; -1), e_3 = (0; 1; 1), u = (2; -1; -2), v = (2; 0; 5)$.

Tính $\langle u, v \rangle$.

c) Áp dụng cho trường hợp $V = P_2[x]$, với $B = \{1; x; x^2\}, u = 2 + 3x^2, v = 6 - 3x - 3x^2$. Tính $\langle u, v \rangle$.

d) Áp dụng cho trường hợp $V = P_2[x]$, với $B = \{1 + x; 2x; x - x^2\}, u = 2 + 3x^2, v = 6 - 3x - 3x^2$. Tính $\langle u, v \rangle$.

Bài 2. Xét không gian $P_3[x]$. Kiểm tra các dạng $\langle p, q \rangle$ sau có phải là tích vô hướng hay không?

a) $\langle p, q \rangle = p(0)q(0) + p(1)q(1) + p(2)q(2)$

b) $\langle p, q \rangle = p(0)q(0) + p(1)q(1) + p(2)q(2) + p(3)q(3)$

c) $\langle p, q \rangle = \int_{-1}^1 p(x)q(x)dx$.

Trong trường hợp là tích vô hướng tính $\langle p, q \rangle$ với $p = 2 - 3x + 5x^2 - x^3, q = 4 + x - 3x^2 + 2x^3$.

Bài 3. Cho cơ sở $B = \{(1; 1; -2), (2; 0; 1), (1; 2; 3)\}$ trong không gian \mathbb{R}^3 với tích vô hướng chính tắc. Thực chuẩn hóa Gram-Schmidt cơ sở B để thu được cơ sở trực chuẩn B' và tìm tọa độ của véc tơ $u = (5; 8; 6)$ đối với cơ sở B' .

Bài 4. Tìm hình chiếu trực giao của véc tơ u lên không gian sinh bởi véc tơ v :

a) $u = (1; 3; -2; 4), v = (2; -2; 4; 5)$

b) $u = (4; 1; 2; 3; -3), v = (-1; -2; 5; 1; 4)$

Bài 5. Cho không gian \mathbb{R}^3 với tích vô hướng chính tắc và các véc tơ $u = (3; -2; 1), v_1 = (2; 2; 1), v_2 = (2; 5; 4)$. Đặt $W = \text{span}\{v_1, v_2\}$. Xác định hình chiếu trực giao của véc tơ u lên không gian W .

Bài 6 (CK 20161). Trong không gian \mathbb{R}^3 với tích vô hướng chính tắc, cho các véc tơ $u = (1; 2; -1), v = (3; 6; 3)$ và đặt $H = \{w \in \mathbb{R}^3 \mid w \perp u\}$.

a) Tìm một cơ sở trực chuẩn của không gian H .

b) Tìm hình chiếu trực giao của v lên không gian H .

Bài 7. Cho \mathbb{R}^4 với tích vô hướng chính tắc. Cho $u_1 = (6; 3; -3; 6), u_2 = (5; 1; -3; 1)$. Tìm cơ sở trực chuẩn của không gian sinh bởi $\{u_1, u_2\}$.

Bài 8. Trong $P_2[x]$ định nghĩa tích vô hướng $\langle p, q \rangle = \int_{-1}^1 p(x)q(x)dx$ với $p, q \in P_2[x]$.

a) Thực chuẩn hoá Gram – Schmidt cơ sở $B = \{1; x; x^2\}$ để nhận được cơ sở trực chuẩn A.

b) Tìm $[r]_A$ biết $r = 2 - 3x + 3x^2$

Bài 9. Trong \mathbb{R}^5 với tích vô hướng chính tắc, cho các véc tơ

$v_1 = (1; 1; 0; 0; 0), v_2 = (0; 1; -1; 2; 1), v_3 = (2; 3; -1; 2; 1)$. Gọi $V = \{x \in \mathbb{R}^5 \mid x \perp v_i, i = 1; 2; 3\}$

a) Chứng minh V là không gian véc tơ con của \mathbb{R}^5 .

b) Tìm dim V.

Bài 10. Chéo hoá trực giao các ma trận sau

a) $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$

b) $B = \begin{bmatrix} -7 & 24 \\ 24 & 7 \end{bmatrix}$

c) $C = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

d) $D = \begin{bmatrix} 7 & -2 & 0 \\ -2 & 6 & 2 \\ 0 & 2 & 5 \end{bmatrix}$

Bài 11. Đưa dạng toàn phương về dạng chính tắc bằng phương pháp trực giao

a) $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + 2x_1x_2$

b) $7x_1^2 - 7x_2^2 + 48x_1x_2$

c) $7x_1^2 + 6x_2^2 + 5x_3^2 - 4x_1x_2 + 4x_2x_3$

d) $x_1^2 + x_2^2 + 4x_3^2 - 2x_1x_2 - 4x_2x_3 + 4x_3x_1$

Bài 12. Cho dạng toàn phương: $Q(x_1, x_2, x_3) = 9x_1^2 + 7x_2^2 + 11x_3^2 - 8x_1x_2 + 8x_1x_3$.

a) Đưa $Q(x_1, x_2, x_3)$ về dạng chính tắc bằng phương pháp trực giao.

b) Tìm $\max_{x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 16} Q(x_1, x_2, x_3), \min_{x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 16} Q(x_1, x_2, x_3)$. Với giá trị nào thì $Q(x_1, x_2, x_3)$ đạt Max, Min.

HẾT

VIỆN TRƯỞNG
VIỆN TOÁN ỨNG DỤNG & TIN HỌC
TS. Lê Quang Thủy